

GÜVERCİN DURUŞ VE FAİZ İNDİRİMİNE HAZIRLIK

Hafta içinde Para Politikası Kurulunun faizleri sabit tutma kararı gündeme oturdu. Yeni başkanın ilk toplantısında yüzde 19'luk politika faizinin yerli ve yabancı piyasaların beklentisi dahilinde sabit tutulması kararı alındı. Ancak önceki politika metninde yer alan "gerekmesi durumunda ilave parasal sıkılaştırma yapılacaktır" ifadesinin çıkarılması bize göre yaşadığımız ekonomik ortamda doğru olmamıştır. Merkez Bankası eski baş ekonomisti Prof. Dr. Hakan Kara'nın ifadesiyle "Bu cümlelerin çıkması aracınıza sıfır maliyetle bir kasko sigortası yapabilirken bu fırsatı tepmeye benziyor" tespitine katılmamak mümkün değil. Bir önceki başkan Sn. Naci Ağbal'la başlayan net sıkı duruş ve başarılı iletişim yolu değişiyor. Karar metnindeki sıkı duruş ifadelerine rağmen şahin duruştan vazgeçilip güvercin duruşa evrilme söz konusu. Enflasyonun baz etkisi ile düşeceği ilk dönemlerde "indirim sinyali" veriliyor. Sembolik de olsa, uzun yıllardır metinde yer alan "her türlü yeni veri ve haberin para politikası duruşunu değiştireceğine" ilişkin vurgunun da çıkarılması indirim başlanacak sinyallerini haklı çıkarıyor. Yeni başkan Kavcıoğlu'nun sıkı duruş konusundaki yaptığı konuşmalar havada kaldı. Bu süreçte Türk Lirasındaki değerlenme eğilimi alınan karardan ziyade dolar endeksinin düşüşünden kaynaklandı.

Son on yılda para politikasındaki enflasyonun kontrol amaçlarından biri olan; uzun vadeli faizleri düşürmek, fiyat ve finansal istikrarı kalıcı bir şekilde tesis etmek için şartların gerektirmesi durumunda kısa vadeli faizleri arttırmadan çekinmemeliyiz. Aksi halde rasyonel beklenti ve fiyatlamaları oluşturmak hele yaşadığımız bu olumsuz koşullarda çok zor.

Diğer yandan para politikasındaki yaşadığımız bu zikzaklı gelişmeler belirsizlik (IIF ülkemizdeki son para çıkışlarının artan politika belirsizliğinden kaynaklandığını açıkladı) ortamını yaratmaktan da öteye gidemiyor. Son karar metni, faturası hayli yüksek bir bedelle sonuçlanan "Albayrak dönemindeki politikalara dönüleceği" izlenimini vermekte. Bugün yaşadığımız ekonomik sıkıntıları sürekli yazmamıza rağmen hatırlatmakta fayda görüyoruz. Enflasyon artı CDS'lerimiz yüzde 20.57 iken politika faizimiz yüzde 19. Hindistan, Güney Afrika, Brezilya ve Meksika'daki aynı oranlar bizim oranlarımızın çok altında. Makul reel faiz marjı gittikçe daralıyor. Mayıs ayında enflasyon daha da yükselecek. Geniş tanımlı işsizlik yüzde 29'lar civarında. Enflasyon artı resmi işsizlik toplamından oluşan sefalet oranı yüzde 29, enflasyon ve atıl iş gücü (geniş tanımlı fiili işsizlik) toplamından olanı ise yüzde 45'lere dayandı. Turizm alarm veriyor. Rusya ülkemize gelecek turistlere yeni kısıtlamalar getirdi. İkiz açık dediğimiz bütçe ve cari açık riskleri gündemde yerini koruyor. Pandemideki son dalga oldukça ürkütücü. Dünyadaki vakaların yüzde 9'una sahip olmaya başladık. Hindistan'dan sonra ikinci sıraya yükseldik. Salgının etkilerine rağmen yurtiçi talep güçlü seyrediyor. Hizmet sektöründeki seyir ise zayıf. Bu sektörün katsını göz önüne alacak olursak büyümede olumsuz etkisi söz konusu. Tekrar aşırı kredi artışıyla finanse edilecek büyüme modeline geçecek gibi görünüyor. Yılı sonu enflasyon ve döviz kuru beklentileri yükseliş eğiliminde. ÜFE'deki ürkütücü birikim TÜFE'ye yansısı bir dert yansımaya bir dert. Bankacılık sistemi daha önce düşük faizle verdiği krediler nedeniyle her ay zarar yazmaya devam ediyor. Vatandaşa TL'ye geçme hevesi yok. Borçlarımız milli gelirin yüzde 62'sini geçti. Bir yıl içinde ödenecek kısa vadeli borcumuz 192 milyar dolar. Yabancı yeni yatırımın gelmesi bir yana mevcutları kaçırdık. Küresel enflasyondaki yükselme eğilimi (global ÜFE yükseliyor) enflasyonu olumsuz etkileyecek. Çekirdek enflasyon da yükseliş eğiliminde. Rezervlerdeki erimeyi kısa sürede telafi edemeyeceğiz. Rezerv konusundaki sorulara şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkesi çerçevesinde kamuoyunu aydınlatmak gerekirken sessiz kalınmaya devam ediliyor.

P.P.K kararındaki hedefleri tekrar edecek olursak; ülke risk primlerinde düşüş yaratacak, ters para ikamesine başlatacak, döviz rezervlerini artış eğilimine sokacak üretim, istihdam ve katma değeri yüksek üretime odaklı bir makroekonomik program olmadan bir yerlere varmamız hayal gibi görünüyor. Özetle önceki yanlışlarımızdan ders almamaya devam edip aynı yanlışları tekrar etmek istiyoruz. Daha önce olduğu gibi hiç istenilememesi halinde bile yaz aylarında tekrar faiz arttırımı zorunda kalabiliriz. Stagflasyon koşullarını oluşturmak için elimizden geleni yapmaya devam ediyoruz.